

Den 13. oktober 2025
MIM 65-25

KOMITÉNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til to gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelse af natrium dichromat og chromtrioxid, til forkromning i forsvarsindustrien i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokumenter foreligger ikke

Resumé

Kommissionen forventes at fremsætte to forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelse af stofferne natrium dichromat, og chromtrioxid til forkromning i helikoptere til luftfarts- og forsvarsbrug i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitésag). Kommissionen har fremsat foreløbige forslag, der giver tilladelse til fortsat anvendelse til virksomheden Airbus Helicopters Technik GmbH fra Tyskland. Tilladelserne gives efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, til fortsat at anvende stofferne i en 12-årig periode fra ansøgningstidspunktet, dvs. indtil december 2035. Forslagene forventes behandlet på møde i REACH komiteen d. 22.-23. oktober 2025. Hvis forslagene vedtages, forventes de ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I de konkrete sager drejer det sig om specifikke anvendelser af stofferne, hvor der ikke findes alternativer. De beskrevne risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold er ikke i alle tilfælde tilstrækkelige til at sikre arbejdstagere. Kommissionen har derfor fastsat krav om yderligere risikohåndteringsforanstaltninger. Det vurderes, at arbejdsmiljøforholdene i virksomheden, såfremt foranstaltningerne gennemføres som krævet, vil være tilstrækkelige. De beskrevne risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold vurderes generelt at leve op til de danske miljøkrav i forhold til at sikre den generelle befolkning via miljøet. Såfremt forslagene ikke vedtages, forventes manglende godkendelse at kunne påvirke forsvaret af Europa. Såfremt forslagene ikke vedtages, kan det medføre konsekvenser for det danske medicinske nødberedskab, idet vedligeholdelsen af redningshelikoptere kan blive påvirket negativt. Forslagene forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, såfremt de vedtages, idet godkendelse vil tillade den samme fortsatte anvendelse i Danmark som hidtil, og idet godkendelsen ikke vil ændre på, at danske virksomheder skal overholde danske arbejdsmiljø- og miljøregler. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslagene.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremsætte to forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelse af natrium dichromat og chromtrioxid forkromning af helikoptere luftfarts- og forsvarsanvendelser.

Forslagene vil blive fremlagt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Forslagene har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8.

Forslagene behandles i en undersøgelsesprocedure i REACH-komiteen. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslagene forventes drøftet med efterfølgende afstemning på et møde i REACH komiteen d. 22.-23. oktober 2025.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten, hvor en del virksomheder begynder arbejdet med at skifte til egnede alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV indeholder de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (det vil sige den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og at der ikke findes egnede alternativer. I de tilfælde, hvor behandling af sagen er påbegyndt efter solnedgangsdatoen, gives godkendelsen fra vedtagelsesdatoen, jf. REACH Afsnit VII.

Forslagene til gennemførelsesretsakter vedrører forvaltningsafgørelser, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgninger fra virksomheden Airbus Helicopters GmbH om fortsat anvendelse af op til 73 kg om året af de to chrom(VI)-forbindelser natrium dichromat og chromtrioxid til forkromning i helikoptere til forsvars- og luftfartsindustrien, herunder funktionel forkromning og

overfladebehandling af gearkasser til helikoptere, overfladebehandling af forskellige metaller og kompositmaterialer samt til vedligehold af helikoptere.

De nuværende godkendelser til virksomheden blev givet i 2019 indtil d. 21. september 2024 med mulighed for genansøgning 18 måneder inden udløb af godkendelserne. Virksomheden har den 8. og 9. februar 2023 søgt om godkendelse for fortsat anvendelse af stofferne natrium dioxid og chromtrioxid til ovennævnte anvendelse. Ansøgningerne har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som d. 31. marts 2025 har afgivet endelige udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stofferne er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere foreløbigt, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningerne, ikke er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere. RAC konkluderede foreløbigt, at risikohåndteringsforanstaltningerne og anvendelsesforholdene, som er beskrevet i ansøgningerne, er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for den generelle befolkning via miljøet under forudsætning af overholdelse af disse. Udvalget anbefalede foreløbigt, at virksomheden implementerer yderligere risikohåndteringsforanstaltninger, herunder automatisering, og uddannelse i anvendelse af masker. Udvalget anbefalede desuden foreløbigt, at alle aftagervirksomheder inden for 12 måneder skal udføre studier for at vurdere mulighederne for at reducere udsættelsen for arbejdstagere yderligere, herunder yderligere automatisering og brugen af flydende chromopløsninger i stedet for flager. Endelig anbefalede RAC, at arbejdstageres eksponering i godkendelsesperioden dokumenteres i måleprogrammer samt måleprogrammer for udledningen til miljøet.
- **SEAC** konkluderede foreløbigt, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgeren. Udvalget konkluderede, at ansøgernes substitutionsplaner er troværdige for de søgte 12 års godkendelse. SEAC har desuden konkluderet, at ansøgerne har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stoffet. SEAC har foreløbigt anbefalet, at fristen for fornyet vurdering sættes til 7 år fra ansøgningstidspunktet, dvs. indtil 2030.

Kommissionen anbefaler på den baggrund, at der gives godkendelse med frister for fornyet vurdering i 12 år, som ansøgt, svarende til 2035. Kommissionen begrunder den længere undtagelsesperiode end anbefalet af SEAC med fraværet af egnede alternativer i EU og den nødvendige tid til forskning/udvikling og certificering til at gennemføre de mest lovende alternativer, der kan leve op til tekniske- og strenge sikkerhedsmæssige krav i luftfarts- og forsvarsindustrien, samt for at kunne dække hele de berørte luftfartøjers levetid. Endvidere anføres det, at den ansøgte periode svarer til den, der er givet i andre anvendelser i den samme sektor og til tilsvarende anvendelser. Godkendelserne gives under forudsætning af anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som ansøgerne har beskrevet. Derudover anfører Kommissionen, at det er en forudsætning, at ansøgerne implementerer RACs anbefalinger om yderligere risikohåndteringsforanstaltninger samt studier af mulighederne for yderligere reduktion af arbejdstagernes udsættelse samt gennemfører måleprogrammer for arbejdstagernes udsættelse og for udledningen til miljøet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene til gennemførelsesretsakter.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakter under REACH-forordningen har direkte retsvirkning i Danmark og skal ikke implementeres i dansk ret.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslagene har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslagene har ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Uanset om forslagene vedtages eller ej, skønnes de ikke at medføre væsentlige erhvervs- eller samfundsøkonomiske konsekvenser, idet produktionen finder sted udenfor Danmark.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslagene skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Såfremt forslagene ikke vedtages, forventes manglende godkendelse at kunne påvirke forsvaret af Europa, og det medicinske beredskab i Danmark, idet vedligehold må foretages uden for EU og antallet af operative helikoptere i det europæiske forsvar og det danske medicinske beredskab vil reduceres, indtil der kan indgås en aftale med en leverandør om vedligehold uden for EU.

Høring

Nærværende notat om forslagene har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget, hvor der ikke er indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslagene i andre medlemsstater.

Regeringens generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

Forslagene til gennemførelsesretsakter tager udgangspunkt i, at ansøger skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. De beskrevne risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold vurderes generelt at leve op til de danske miljøkrav i forhold til at sikre den generelle befolkning via miljøet. Såfremt forslagene ikke vedtages, forventes manglende godkendelse at kunne påvirke forsvaret af Europa. Såfremt forslagene ikke vedtages, kan det medføre konsekvenser for det danske medicinske nødberedskab, idet vedligeholdelsen af redningshelikoptere kan blive påvirket negativt. Forslagene forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, såfremt de vedtages, idet godkendelse vil tillade den samme

fortsatte anvendelse i Danmark som hidtil, og idet godkendelserne ikke vil ændre på at danske virksomheder skal overholde danske arbejdsmiljø- og miljøregler. Regeringen finder endvidere, at der ikke på nuværende tidspunkt findes egnede alternativer til de specifikke anvendelser.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslagene.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.